

DANSK JOURNALISTFORBUND
MEDIEFORBUNDET

København 9. februar 2006

**Høringsvar vedr. forslag til Lov om ændring af ophavsretsloven
(Tekniske foranstaltninger og revision af blankbåndsordningen)**

Dansk Journalistforbund skal hermed afgive sit høringssvar til ovennævnte forslag om lovændring:

Generelt set er det vor opfattelse, at mangfoldigheden i mediebilledet vil blive skadet, hvis forslag til Lov om ændring af ophavsretsloven vedtages. Danskproduceret radio og TV og mediebranchen i det hele taget er i vækst også internationalt set, og der satses også fra dansk side på kultursektoren. Kultursektoren er afhængig af kunstnerne og derfor bør der lyttes nøje til disse og deres repræsentanter.

Det forekommer ikke tilfredsstillende, at der lægges op til en kraftig reduktion af DVD-satsen uden, at der samtidig kompenseres med en fornuftig ordning på indbyggede kopi-medier. Midlerne fra blankbåndsordningen har været medvirkende til både at sikre mangfoldigheden i kulturudbuddet, men også et nødvendigt vækstlag for kunst, viden og underholdning. Det forholdsvist begrænsede danske marked forhindrer således nyskabende kunstnere i at leve af deres kunstneriske virksomhed. Her har blankmedieordningen haft sin berettigelse og en forværring af ordningen uden tilsvarende eller bedre kompensation af kunstnerne er ikke tilfredsstillende.

Det ville være ønskeligt, om lovforslaget indebar en sikring af ikke alene det årlige dvd-provenu i 2005-tal, men en kompensation der svarede såvel til ordningens oprindelige forudsætninger som til den generelle indstilling til kulturen som fremtidens, danske prioriteringsområde.

Og nu til de konkrete bestemmelser:

Under pkt. 3.1. anføres

Sigtet med ordningen var og er at give rettighedshaverne en kompensation for den lovlige kopiering, der finder sted fra radio og tv samt fra fysiske medier, hovedsageligt cd'er og dvd'er.

Enhver audiovisuel kopiering bør kompenseres herunder også lovlig kopiering fra Internettet.

I relation til angivelserne om total vederlaget i årene 2004 og 2005 er det væsentligt at fremhæve, at 2003-ændringsloven indebar en nedsættelse af CD-satsen med 60 % og en de facto halvering af video-satsen, idet DVD-satsen er det halve af videobåndssatsen og er gjort uafhængig af kapaciteten. Denne ændring koster rettighedshaverne over 10 mio. kr. årligt, hvilket indebærer, at totalvederlagene for 2004 og 2005 er blevet udhulet og uden regeringens indgreb ville have ligget mindst 10 mio. kr. højere.

Ligeledes er udviklingen i total vederlagene præget af den teknologiske overgang fra analoge videobånd og kassettebånd til først DVD-skiver og CD-skiver (med lavere vederlag pr. enhed selvom

kopierne er blevet perfekte digitale kopier), og dernæst til indbyggede kopi-medier såsom MP3-afspillere og videoharddiskoptagere som giver 0 kr. i vederlag på trods af den fortsatte kopiering (perfekte digitale kopier).

Under pkt. 3.2.1. omkring kopispærringers betydning for kompensationen er det relevant at påpege, at påvirkningen går begge veje.

Det er en vigtig pointe, at kopispærringer alene vil give adgang til at lave flere kopier til personlig brug, forudsat at der er en velfungerende kompensationsordning (blankmedieordning) som kompenserer for disse kopier. Kulturministeriets opfordring i arbejdsprogrammet for ophavsretten af 13. maj 2004 til rettighedshaverne om at sikre, at den enkelte bruger lovligt kan fremstille fx en enkelt kopi til personlig brug, uanset anvendelsen af kopispærringer, nødvendiggør således at der sikres en ordentlig blankmedieordning. Adgang til kopiering og kompensation herfor hænger sammen begge veje.

Under pkt. 3.2.2. anføres:

I forbindelse med revisionen i 2003 ønskede rettighedshaverne, at der blev indført vederlag for indbyggede lagringsmedier. Det drejer sig fx om mp3-afspillere og digitale dvd-optagere, som indeholder en fast indbygget lagringsenhed (harddisk), hvorpå lyd og billeder kan optages. Når der kopieres på sådanne faste medier, overflødiggøres anvendelsen af de løse optagemedier. Rettighedshaverne frygtede derfor en underminering af blankbåndordningen, hvis ikke der indførtes vederlag på indbyggede lagringsmedier. Da sådanne medier imidlertid ikke var særlig udbredt i 2003, blev det besluttet i stedet at følge udviklingen m.h.p. at vurdere, om der er sket en sådan forøgelse af salget af indbyggede lagringsmedier på bekostning af løse medier såsom cd-skiver, at der er grundlag for at indføre vederlag for de indbyggede lagringsmedier.

Den frygtede underminering er et faktum nu og revisionsbestemmelsen blev netop indsat for at sikre, at denne underminering kunne imødegås. Det fremsatte lovforslag svigter revisionsbestemmelsen og de saglige ændringer, som er blevet stillet rettighedshaverne i udsigt som en mulighed under hele processen siden 2003.

Under pkt. 3.2.3. anføres:

BFE har anført, at engrosprisen for en dvd-skive nu er faldet til 2,50 kr. Dvd-vederlaget på 10,07 kr. indebærer således, at prisen forøges med næsten 400 % til ca. 12,50 kr. Hertil kommer moms og forhandleravance, således at forbrugerprisen ender på ca. 20 kr. Det danske dvd-vederlag er godt 600 % højere end det tyske og knapt 300 % højere end det svenske. Storbritannien og Norge har slet ingen vederlag. Hermed opstår en konkurrencemæssig forvriddning, og den danske handel flyttes over grænserne enten via traditionel grænsehandel eller via internettet. It- og forbrugerelektronikbranchen ønsker dvd-vederlaget helt fjernet, alternativt nedsat til 1-2 kr. I så fald vil dvd'er blive et konkurrenceprodukt, hvormed også forhandleravancen vil blive mindsket til fordel for forbrugerne.

Det bemærkes, at Storbritannien og Norge er blandt de ganske få lande i Europa, som slet ikke har en blankmedieordning (Norge har i stedet en finanslovsmode), hvorfor en sammenligning med disse lande ikke har stor værdi. For så vidt angår Sverige og Tyskland er satserne på løse kopi-medier helt korrekt lavere i disse lande end i Danmark, men de pågældende lande har – ligesom 13 andre lande i Europa – også vederlag på indbyggede kopi-medier (hardware), hvorved vederlaget kan spredes ud. Dette er den reelle baggrund for forskellen.

Under pkt. 3.2.3. anføres ligeledes:

Spørgsmålet om en evt. nedsættelse af dvd-vederlaget er også blevet behandlet af Skatteministeriet. Af Skatteministeriets rapporter om grænsehandel fra 2004 og 2005 fremgår det, at en nedsættelse af dvd-vederlaget fra de nuværende 10,07 kr. til 3 kr. vil være provenuneutral for rettighedshaverne. Det skyldes, at det samlede danske salg af dvd'er vil stige, dels pga. øget forbrug, dels fordi en del af de dvd'er, der tidligere blev handlet over grænsen, i stedet vil blive handlet i Danmark. Skatteministeriets beregninger forudsætter, at nedsættelsen slår fuldt igennem i detailpriserne.

Det er væsentligt at fremhæve, at regeringen - med Skatteministeriet som kilde – anfører at nedsættelsen af DVD-satsen vil medføre et øget forbrug – dvs. en øget kopiering (ligesom nedsættelsen af CD-satsen i 2003 alt andet lige har medført en øget kopiering). Selvom lovforslaget således angiver, at rettighedshaverne vil blive påført en øget kopiering og derved et øget tab, så indeholder lovforslaget ingen tiltag for at sikre rettighedshaverne en øget kompensation. Det virker ikke logisk.

Under pkt. 3.3.1. anføres:

I forbindelse med en ændring af ophavsretsloven i december 2002 indførtes som noget nyt et forbud mod omgåelse af kopispærringer. Da der var tale om et helt nyt forbud, blev blankbåndordningen ikke umiddelbart indskrænket under hensyn hertil. Det samme gjorde sig gældende ved revisionen i 2003.

Det er væsentligt, jf. ovenfor, at få markeret at kopispærringer ikke er modsætninger til kompensation for kopiering, såfremt lovgiver ønsker, at brugerne skal have adgang til at kunne lave visse kopier udover det købte eksemplar.

Herudover er det væsentligt at markere, at udover problematikken med ikke-effektive kopispærringer og den manglende udbredelse og faktiske anvendelse af sådanne, så vil der fortsat være fri kopi-eringsadgang for så vidt angår hele bagkataloget og radio og TV.

Under pkt. 3.3.1. anføres ligeledes:

Kommissionen foretog i 2004 en undersøgelse af de forskellige blankbåndordninger i EU. Undersøgelsen afdækkede store forskelle medlemslandene imellem, hvorfor Kommissionen har sat en rekommandation på området på sit arbejdsprogram for 2006. Rekom-

mandationen vil bl.a. omfatte fortolkningsbidrag til infosoc-direktivets art. 5, stk. 2, litra b, og betragtning nr. 35 om forholdet mellem kompensation for privatkopiering og anvendelsen af kopispæringer. Kulturministeriet finder det rigtigst at afvente Kommissionens rekommandation samt den rapport, som Kommissionen skal fremlægge om infosoc-direktivets anvendelse, før det beslutes, om – og i givet fald hvorledes – den juridiske beskyttelse af kopispæringer skal påvirke blankbåndsordningen. Det betyder, at blankbåndsordningen ikke på nuværende tidspunkt ændres under hensyn til den juridiske beskyttelse af kopispæringer, men at en sådan ændring, der kan få betydning for størrelsen af vederlaget, vil kunne komme på tale senere.

Der er stor uenighed mellem EU-Kommissionens holdning og holdningen i EU-medlemsstaterne, hvor nu 15 lande har valgt at udbygge deres blankmedieordninger til også at omfatte indbyggede kopi-medier (hardware), anviser, at beslutninger omkring blankmedieordningernes udvikling (og betydningen af kopispæringer) ikke vil blive besluttet via EU-regler. Fx vil hverken Tyskland eller Frankrig udfase deres vederlagsordninger – deres ordninger udbygges tværtimod for at sikre flest mulige midler til kulturerhvervene som kompensation for skadevirkningerne ved kopiering (fokus er på at gavne og fremme kulturerhvervene). Hvad vi beslutter at gøre i Danmark, vil reelt blive et rent dansk anliggende og ansvar.

Under pkt. 3.3.2. anføres yderligere:

Kulturministeriet har på den baggrund – og i lyset af tilkendegivelserne i lovbemærkningerne fra 2003 – overvejet at indføre vederlag for indbyggede lagringsmedier, der er særligt dedikerede til at kopiere og lagre ophavsretligt beskyttet materiale. Sådanne vederlag findes i en række europæiske lande som fx Sverige og Tyskland, mens fx Holland ikke har vederlag på indbyggede lagringsmedier.

Dansk Journalistforbund forstår dette punkt således, at der er en form for erkendelse af, at der er sket en sådan teknologisk udvikling, at indbyggede kopi-medier bør inddrages. Lovforslaget bør nævne, at 15 lande allerede har vederlag på indbyggede kopi-medier (hardware) – det er ikke kun Tyskland og Sverige.

Under pkt. 3.3.2. anføres yderligere:

Den teknologiske udvikling er i dag på et stade, hvor det i et vist omfang vil være muligt at afgrænse de indbyggede lagringsmedier, der er særligt dedikeret til at kopiere og lagre ophavsretligt beskyttet materiale. Fx er mp3-afspilleren designet til at lagre musik-filer, og den digitale dvd-optager med indbygget harddisk er udviklet til at kopiere og lagre film og andet materiale, der udsendes i tv. Der vil imidlertid formentlig ikke gå ret lang tid, før de særligt dedikerede lagringsmedier udvikles, således at de også kan benyttes mere alment som egentligt it-udstyr. Når det sker, vil det ikke længere være muligt at foretage en skarp afgrænsning af de medier, der er særligt dedikeret til kopiering af ophavsretligt beskyttet materiale, i forhold til almene lagringsmedier.

Denne problemstilling er håndteret i 15 andre lande i Europa, herunder Sverige, Frankrig, Finland og Tyskland. Det synes oplagt, at vi i Danmark også er i stand til at foretage denne håndtering ligesom i alle andre lande.

Ved den nuværende ordning, hvor det specifikt anføres i loven hvilke anordninger som er omfattet, så vil det ganske enkelt kunne anføres som et kriterium, at der skal være tale om ”indbyggede lagringsmedier, der er dedikeret til at kopiere og lagre musik, tv og film”.

Det virker ikke logisk at anføre, at det ikke er holdbart at inddrage ”indbyggede dedikerede lagringsmedier” under ordningen, idet disse formentligt om ikke ret lang tid vil benyttes mere alment som egentligt it-udstyr. I så fald er der ikke længere tale om dedikerede lagringsmedier. Argumentationen er selvmodsigende. Begrebet ”dedikeret til at kopiere og lagre musik, tv og film” indebærer jo netop at egentligt IT-udstyr friholdes helt. Præcis som i fx Sverige og Finland. Dette valg – at friholde IT-udstyr – forudsætter blot at lovgiver anfører dette klart og tydeligt i lovforarbejderne.

Der er således i lovforslaget reelt ikke anført nogen saglig begrundelse for at undlade specifikt – her og nu - at fastsætte vederlag på MP3-afspillere og videoharddiskoptagere. Tværtimod taler alt for at gøre dette. Disse anordninger er udbredte og direkte dedikerede til at optage henholdsvis musik og tv-serier/film. Den usikkerhed, som er indeholdt i lovens sondring mellem digitale lydmedier, digitale billedmedier og digitale hukommelseskort (multi-medier som reelt ikke er dedikerede til kun en ting) foreligger ikke ved MP3-afspillere og videoharddiskoptagere. Helt konkret kan satsene sættes ligesom i Sverige, Frankrig, Finland eller Tyskland.

Under pkt. 3.3.2. anføres afslutningsvis:

Hvis en ordning med vederlag på indbyggede lagringsmedier skal kunne fungere på længere sigt vil den således generelt skulle omfatte harddisks, herunder almindelige pc'er. Indførelse af vederlag på pc'er er imidlertid uforeneligt med regeringens it-politik. Der er på den baggrund ikke grundlag for at indføre vederlag på indbyggede lagringsmedier.

Som supplement til ovennævnte kan blot anføres, at PC'er og almindelige harddiske fx er direkte undtaget i den svenske og finske lov, og at der helt tilsvarende i den danske lov kan indsættes en angivelse herom.

Der er tale om et valg og Dansk Journalistforbund skal indtrængende opfordre regeringen til at opretholde blankmedieordningen for at sikre rettighedshaverne en behørig kompensation for kopieringen og støtte kulturerhvervet, så må ordningen udbygges med ”indbyggede dedikerede lagringsmedier”. Alternativet er – ærligt og åbent - at vælge at ordningen udfases og omlægges til en finanslovsmode.

Under pkt. 3.3.3. redegøres for DVD-nedsættelsen og DVD-garantien.

Dvd-garantien i sig selv er ikke tilfredsstillende. Det ville være ønskeligt, om lovforslaget indebar en sikring af ikke alene det årlige dvd-provenu i 2005-tal, men en kompensation der svarede såvel til ordningens oprindelige forudsætninger som til den generelle indstilling til kulturen som fremtidens, danske prioriteringsområde.

Med disse bemærkninger skal Dansk Journalistforbund udtrykke ønske om at blive hørt på ovenstående punkter.

Med venlig hilsen

Mogens Blicher Bjerregård
Forbundsformand